

Muusikaõpetus 9. klass - muusika süvaõpe

Muusikaõpetusega süvaõppes taotletakse, et õpilane:

- omandab süvendatult muusikalise kirjaoskuse
- musitseerib aktiivselt, arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust
- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset
- arendab loovust ja improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamisoskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel
- oskab anda hinnanguid muusikale ning põhjendada oma muusikalisi eelistusi muusikalist sõnavara kasutades
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda

Aine eesmärgid:

- kolme- ja neljahäälsuse rakendamine laulmisel nii muusikatunnis kui kooli kooris
- relatiivsete (astmete) ja absoluutsete (cde) helikõrguste kasutamine noodist laulmisel
- pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides
- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale
- muusika meeoleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest
- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud

süvaõppe klassi õpilased osalevad soolo-, ansambli- ja koorilaulu töös ning muusikaõpetuse olümpiaadidel

Muusikaõpetuse ainekava 9. klassis - süvaõpe

1. Ajaline maht
3 tund nädalas, kokku 105 tundi
2. Eeldatav õpilaskontingent on 8. klassi muusika süvaõppe õppekava läbinud õpilane
3. Õppeaine sisu ja eeldatavad õpitulemused

Muusikaline kirjaoskus

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Helivältsused, pausid ja rütmid. • Neljandik, kaheksandik ja vahelduv taktimõõt, alla breve • Klaviatuur, nootide tähtnimetused • Madaldus- ja kõrgendusmärgid • Kromaatiline helirida • Helilaad ja helistik • Kvindiring • Viuli- ja bassivõti • Toonika ja pöörded • T, S, D • D₇ ja pöörded • II₇ ja pöörded duuris • Intervallid ja pöörded • Helilaadid • Rütmi- ja meloodiaharjutused • Laulude õppimine noodi järgi JO-LE-MI • Muusikapala lõpetuse mõisted – voldid, <i>Da Capo al Fine, Dal Segno al Fine</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab helivältsuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel • mõistab 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8 ja vahelduva taktimõõdu ning alla breve tähendust ning arvestab neid musitseerides • oskab määrata kuulnud muusikapala taktimõõtu • teab nootide asukohti nii noodijoonestikul kui klaviatuuril, oskab kasutada kõrgendus-, madaldus- ja keelumärki (diees, bemoll, bekarr ning duubeldiees ja -bemoll) • oskab laulda ja kirjutada kromaatilist helirida üles ja alla • teab helilaadi mõistet ning oskab määrata muusikapala helilaadi • teab helistiku mõistet, oskab laulda ja kirjutada kuni kuue võtmemärgiga k.a. paralleelseid, samanimelisi ja enharmonilisi duure ja molle (loomulik, harmooniline, meloodiline) ning lähtub nendest musitseerides • teab kvindiringi süsteemi ning oskab seda rakendada noodiõpetuses • oskab määrata laulu helistikku kõikides helistikes • teab viuli- ja bassivõtme tähendust ning rakendab neid musitseerides repertuaarist tulenevalt • oskab laulda ja kirjutada toonika kolmkõla ja pöörded ning T, S ja D kõikides helistikes • oskab laulda ja kirjutada D₇ ja tema pöörded kõikides helistikes • oskab laulda ja kirjutada II₇ ja tema pöörded kõikides duurides • oskab laulda ja kirjutada helilaade dooria, früügia, lüüdia ja miksolüüdia ning leida nende paralleelse(d) helistiku(d) • teab intervalli mõistet, oskab ehitada intervalle koos pööretega antud noodist üles ja alla ning oskab määrata antud intervalli ja tema pöörded nimetuse • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed) • Tunneb muusikateose lõpetuse mõisteid ja noodis olevaid tähiseid ning oskab nende järgi laulda

Muusikalugu ja muusika kuulamine

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Muusika esitamise koosseisud – ansambel, orkester • Hääli, hääleliigid • Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusika • Muusikateater – ooper, operett, muusikal, ballett • Eesti muusikateatri arengulugu • Jazzmuusika • Filmimuusika • Muusikanäited 	<ul style="list-style-type: none"> • teab ansamblite ja orkestrite liike ja koosseise ning tunneb need ära kuulnud muusikapala põhjal • on tutvunud sümfooniaorkestri ajaloo • teab kreeka keelsete sõnade <i>orchestra</i> ja <i>symphonia</i> tähendust ning mõisteid dirigent, partituur ja partii • tunneb hääleorganeid ja oskab selgitada, kuidas tekib hääli • teab, mis on häälemurre ning kuidas see toimib poistel ja tüdrukutel • teab hääleliike ja tunneb need ära muusikapala põhjal • on tutvunud Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika rahvaste kultuuri ja muusikatradiitsioonidega • tunneb lavamuusika žanrite ajalugu, teab termineid ning oskab leida ühiseid ja erinevaid jooni • oskab nimetada maailma tuntumaid oopereid, operette, muusikale ja

	ballette ning nende heliloojaid <ul style="list-style-type: none"> • teab „Vanemuise“ ja „Estonia“ arengulugu, oskab nimetada eesti esimest balletti, ooperit ja muusikali ning nende heliloojaid • on tutvunud jazzmuusika stiilidega ning muusikanäidetega • on tutvunud filmimuusika ajaloo ja tegemise põhilisi komponente • oskab nimetada nii maailma kui Eesti tuntumaid filmimuusika loojad ning filmidest tuntuks saanud laule
--	---

Hääle arendamine ja laululine materjal

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Seniste oskuste süstemaatiline harjutamine ja kinnistamine ning teadlik rakendamine uutes, õpitavates lauludes • Laule Araabia, Juudi, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia rahvaste muusikast • Laule muusikalidest • Eesti rahva- ja rahvalikud laulud • Kaanonid 	<ul style="list-style-type: none"> • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil • kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes • osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti • laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule • laulab peast kooliastme ühislauke, näit. „Eesti hümn“, „Mu isamaa on minu arm“, „Laul Põhjamaast“, „Oma laulu ei leia ma üles“

Pillimäng, muusikaline liikumine ja omalooming

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Keha, rütmi ja plaatpillide mängimine • Kitarri lihtsamad akordmänguvõtted • Improvisatsiooni loomine keha, rütmi ja plaatpillidel • Rütmilised, meloodilised kaasmängud • Muusika karakteri ja meeolelu väljendamine läbi liikumise 	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des • rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus • kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi • tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid • väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid • loob improvisatsioone ja kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel • kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid) • väljendab muusika karakterit ja meeolelu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu

Õppekäigud

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Kontserdi ja/või muusikateatri külastus 	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil • kasutab arvamust väljendades muusikalisi teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

4. Kontroll ja hindamine

Hindamine toimub vastavalt Jakob Westholmi Gümnaasiumi hindamisjuhendile [LINK](#)

Hinnatakse:

- õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.
- kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, muusikalist kirjaoskust, muusika kuulamist ja muusikalugu, aga ka õpilase aktiivsust ning tunnist osavõttu.
- õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel, lauluvõistlusel ning kooli esindamist konkurssidel või olümpiaadidel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

Põhikooli muusika süvaõppe klassi lõpetaja:

- on omandanud muusikalise kirjaoskuse põhitõed
- kasutab noodist lauldes relatiivseid (astmeid) ja absoluutseid (cde) helikõrgusi
- on omandanud koorilaulu kogemuse mitmehäälses koosseisus
- osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme
- mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust
- oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause
- rakendab üksi ja rühmas muusitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes
- tunneb autoriõigusi ning nendega kaasnevat õigusi ja kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis)
- huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus
- valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida
- kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes

5. Kasutatav õppevara

Aive Skuin, Karolina Sepp „Muusikaõpik 9. klass“ Tallinn: Avita 2009

Aive Skuin, Karolina Sepp „Muusikaõpetuse töövihik 9. klass“ Tallinn: Avita 2009

6. Lõiming

Vaata lõimingutabelit [LINK](#)